

Samizdat.sk

O B S A H

Sny sv. don Bosca	4
Dejiny Cirkvi	6
Náš patrón	11
Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane	14
Panna Mária a my	17
Kroky mladosti	20
Hry	26
Cesta k svätosti	28
Preventívny systém	32
Hádanky	36

Samizdat.sk

Chlapci, celkom na úvod vám dám jednu úlohu: ubádnite, ktorú udalosť z Ježišovho života zobrazuje kresba na tejto strane. Že to nie je ťažké? Určite ste všetci správne usúdili, že ide o utíšenie búrky na mori. Pri čítaní tejto state ma vždy zaujmú Ježišove slová, ktoré hovorí svojim apoštolom: "Kde je vaša viera?" Akoby im chcel povedať: "Kde je vaša zbraň, pomocou ktorej prekonáte každú búrku?" Nielen prírodnú, ale aj všetky búrky života - strach, bolesť, choroby, prenasledovanie i smrť!

Áno, takúto význam má viera v živote kresťana. Ona nám ukáže udalosti v novom svetle, v nových súvislostiach a pomôže nám ich pochopiť. A práve toto poznanie nám môže priniesť pokoj, lebo si uvedomíme, že stále sme v Božích rukách, že Boh o všetkom vie a že On to tak chce.

Takúto vieru Boh vždy odmieral zázrakmi. Dokazuje nám to množstvo udalostí, opísaných vo Svätom písme. Skúste ich tam pohľadať a trochu o nich popremýšľať. A pouvažujte aj o svojej viere, či by bola hodná zázraku?!

Práve preto, že viera má pre nás život taký veľký význam, chcel by som o nej s vami pouvažovať aj v tomto svetle. Dúfam, že sa vám príspevky budú páčiť a že sa aj niečo nové o viere dozviete. Lebo viera je ako Mesiac: ak nerastie, tak ubúda.

Sny sv. Don Bosca

SEN O MATKE MARGITE

Don Bosco videl svoju matku vo sne niekoľkokrát. Dojmy z týchto snov ostali v jeho mysli hlboko vryté a don Bosco o nich často rozprával.

Tak v roku 1860 sa mu snívalo, že ju stretol neďaleko chrámu Tešiteľky. Kráčal vedľa múra kláštora sv. Anny, keď ju naraz uvidel. Jej tvár bola prekrásna.

- Co to? Vy tu? Co ste nezomrela? - zvolal don Bosco.

- Zomrela som, ale žijem - odpovedala matka Margita.

- Ste šťastná?

- Prešťastná!

Potom sa jej don Bosco opýtal, či hneď po smrti išla do neba. Margita odpovedala, že nie. Dalej sa jej vyzvedal, či sú v nebi niektorí chlanci, ktorých menoval a matka mu prisvedčila.

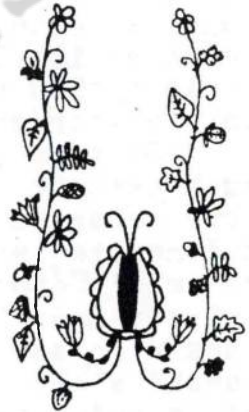
- Teraz mi podajte dôkaz vášho šťastia. Dajte mi z neho okúsiť aspon kvapku.

Tu spozoroval svoju matku, odetú v nádherných šatách, žiariacu a vznešeného vzhľadu a za ňou nespočetný zbor anjelov. Matka začala spievať. Jej piesen lásky k Bohu, presýtená nevýstižnou sladkosťou, prenikala srdce a bez násilia ho povznášala. Podobalo sa to hudbe tisícorakých hlasov a tonov, ktoré

sa stupňovali od najhlbších po najvyššie s farbistou pestrosťou a rôznou výraznosťou.

Don Bosco pri tejto rozkošnej melodii bol tak uchvátený, že si myslel, že je vo vytržení. Už ani nevedel, čo povedať a čo sa opýtať svojej matky. Keď Margita dospievala, obrátila sa k nemu a povedala:

- Očakávam ťa, lebo máme byť navždy spolu. Po týchto slovách zmizla.

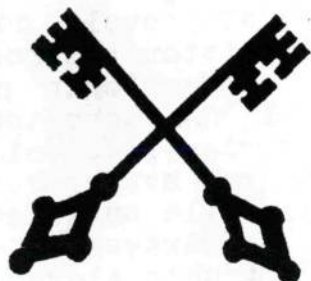

"Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.
A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie
navěky. Veríš tomu?"

Jn 11. 25-26

Dejiny Cirkvi

Moji mladí priatelelia!

Doteraz sme v dejinách Cirkvi sledovali hrdinský boj kresťanstva so starovekým pohanstvom, najmä rímskym. Toto ťažké obdobie zápasu o vieru v Ježiša Krista sa končí roku 313 po Kr., keď rímsky cisár Konštantín tzv. Milánskym ediktom dáva kresťanom slobodu a sám túto vieru prijíma. Konečne nadišiel čas vytúženej slobody - kresťania vychádzajú z katakomb a budujú si kostoly v ktorých oslavujú pravého Boha.

No teraz, keď Cirkev dokázala priviesť ku kresťanstvu i rímskych cisárov, sa vynára nové nebezpečenstvo - sťahovanie národov. Už nič nemôže zabrániť vpádu divokým Hunom, Germánom či Gótom. Ani posilnené rímske légie, ani obranný val na Dunaji. Tieto národy prinášajú so sebou aj svoje náboženstvo: buď pohanské alebo kresťanstvo arianské, t.j. bludné, a teda nepriateľské pravému kresťanstvu. V čom je podstata arianizmu?

Jeho pôvodcom je alexandrijský knaz menom Arius, ktorý učil, že druhá Božská osoba, Ježiš Kristus, je stvorená bytosť. Skrze nu potom Boh stvoril všetko ostatné. Týmto učením Arius poprel najväčšie tajomstvo kresťanskej viery - tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Arius bol pre svoje bludy v roku 321 vylúčený z Cirkvi. Aj napriek tomu ďalej šíril svoju náuku. Bol veľmi pyšný a keď v roku 336 oslavoval svoj triumf, náhle zomrel v záplave vlastnej krvi. Tak končia tí, čo sa protivia Bohu a zabíjajú opravdivú vieru.

Najviac trpela arianizmom africké cirkev. Panovníci - bludári utláčali a trýznili katolíkov. Na tomto poli sa najviac "preslávil" Humerich. Za jeho vlády pri katolíckych kostoloch stáli vandalské stráže a kto do kostola vchádzal vo vandalskom obleku, toho chytili a strhli mu z hlavy vlasy, niekedy aj s kožou. Niektorí katolícki biskupi boli mučení, bičovaní a odvezení do púšte, kde zomierali vo veľkej biede od hladu.

Ale Boh i v týchto ťažkých časoch robil zázraky. Raz obyvatelia mestečka Tipasy nechceli prijať arianskeho biskupa, ktorého im nanútil kráľ. Mnoho veriacich sa zo strachu utiaholo do hôr. Tí, čo zostali v meste, boli kruto prenasledovaní: kráľ im dal odťat pravice a vyrezať jazyky. Tu zasiahol Boh a hrdinskí veriaci aj bez jazyka hovorili ako predtým. Niektorí sa rozišli do sveta a takto svedčili o zázraku.

Ďalším veľkým prenasledovateľom kresťanov bol cisár Julián Odpadlík, ktorý chcel oživiť minulú slávu Rímskej ríše tým, že začal uctievať pohanských bohov. Znova začal rozširovať pohanstvo, čím zviadol na svoju stranu aj mnohých kresťanov. Pravda, väčšinou tých, ktorí túžili po predných spoločenských miestach a po bohatstve, preto im nebolo ťažké zaprieť pravú vieru. No aj tu zasiahol Boh. Cisár bol zabitý. Jeho posledné slová boli: "Zvítazil si, Galilejský!"

Veľa zla Cirkvi narobili aj výbojné pohanské národy, ktoré hľadali nové územia, na ktorých by sa mohli usadiť. V bojoch prišlo o život mnoho kresťanov, nejedno mesto či dedina boli zrovnané so zemou. Búrali sa kostoly i kláštory, ničili sa umelecké pamiatky. Všade tiekla krv a horel oheň, všade sa ozýval dupot koní a plač žien a detí.

Aj napriek všetkým týmto nepriaznivým okolnostiam sa Cirkev vzťahovala a rástla na duchu i v množstve. Noví a noví misionári odchádzali do sveta a privádzali ku kresťanstvu národy. A takto sa viera v pravého Boha dostala až na územie našich slovanských predkov - na Veľkú Moravu.

Chlapci,

o Veľkomoravskej ríši ste už istotne počuli. Napríklad, keď ste sa o nej učili v škole na hodinách dejepisu či slovenského jazyka. Viete, že to bol štátny útvar našich predkov, Slovanov, ktorý vznikol v 9. storočí na území dnešného západného Slovenska a juhovýchodnej Moravy. Neskôr boli k tomuto územiu pridané ďalšie časti Čiech, Slovenska a Poľska. Podľa rieky, ktorá týmto krajom preteká, dostal tento štátny útvar názov "Veľkomoravská ríša" alebo "Veľká Morava".

Slovania, žijúci na tomto území boli spočiatku pohania. Verili vo viacerých bohov, z ktorých mnohí sú aj vám známi: Perún - boh bôhu, Vešna - bohyna dobra, Morena - bohyna zla atď.

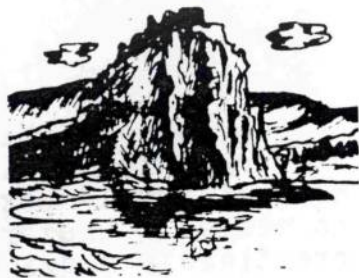
Okolo roku 800 vo Veľkomoravskej ríši začali šíriť kresťanstvo prví misionári. Boli to írsko-škótski mnísi a nemeckí knazi. Ziaľ, ich misijná činnosť nepriniesla žiadny výsledok. Dôvod bol veľmi jednoduchý: naši predkovia nerozumeli reči týchto ohlasovateľov Božieho kráľovstva. Okrem toho Veľká Morava bola "na vojnovaj nohe" s Germánskou /Nemeckou/ ríšou.

Preto sa vtedajší vládár, knieža Rastislav, rozhodol, že odniekiaľ získa takých misionárov, ktorým by Slovania rozumeli. S takouto žiadosťou sa obrátil na pápeža do Ríma, no ten mu nemohol vyhovieť. Skúsil to teda inde. Požiadal byzantského cisára Michala III., ktorý poskytol žiadanú pomoc. Posiela na Veľkú Moravu dvoch bratov, Konštantína a Metoda, ktorí sa stávajú apoštolmi Slovanov. O ich životných osudoch si prečítajte v nasledujúcom príspevku.

sv. cyril a metod

Náš patrón

Konštantín /neskôr prijal meno Cyril/ a Metod pochádzali z mesta Thesaloniki /Solún/. Hoci mesto bolo grécke, na okolí žili vtedy samí Slovania, a tak sa aj títo dvaja bratia naučili tamojší starosloviensky jazyk, tzv. makedónske nárečie. Ich otec, Lev, bol vysoký vojenský dôstojník; matka sa volala Mária. Spolu mali sedem detí. Metod bol jeden z najstarších /narodil sa okolo r. 815/, kým Konštantín bol jeden z najmladších /narodil sa okolo r. 827/.

Obaja bratia boli nadaním i charakterovo veľmi odlišní. Metod mal zmysel pre praktické veci. Študoval právo a stal sa náčelníkom byzantskej župy, kde bolo slovanské obyvateľstvo. Konštantín mal nadanie na filozofiu a humánne vedy. Okrem toho napredoval aj v duchovných veciach a v svätosti, hoci už mal titul "filozof". Keď teda videli Konštantínove životné zameranie, dali ho vysvätiť najprv za diakona a potom za kneza. No vtedajšia veľká obradnosť sa mu nepáčila, a preto jedného dňa ušiel a utiahol sa do samoty. Čoskoro ho však našli a prehovorili, aby sa vrátil do Carihradu. Tam bol Konštantín vymenovaný za profesora na cisárskej škole.

Rok 855 priniesol pre oboch bratov veľký obrat. Keďže vtedajšie politické nepokoje boli veľké a ani jeden z nich sa nechcel miešať do politiky, zriekli sa svojich hodností a utiaholi sa do samoty kláštora na hore Olymp. Tu sa venovali duchovnému životu.

Skúsenejší Metod sa zanedlho stal predstaveným kláštora. No solúnski bratia ani tu nenašli trvalý pokoj. Cisár ich totiž vyslal na misie k Chazarom, ktorých drážava sa rozprestierala medzi Čiernym a Kaspickým morom. Po splnení úlohy sa opäť nakrátko vrátili do kláštora.

Je tu rok 862. Rok, v ktorom moravské knieža Rastislav požiadal cisára o "učiteľa a biskupa" pre Veľkú Moravu. Cisár určil Konštantína a Metoda a ešte niekoľkých ich žiakov. Prv, než sa vydali na cestu, Konštantín zostavil slovanské písmo, tzv. hlaholiku a preložil najpotrebnejšie posvätné knihy.

Roku 863 prišli Konštantín a Metod so svojou družinou na Veľkú Moravu k našim predkom. Svätí bratia so svojimi pomocníkmi sa ihneď dali do práce. Takto to trvalo do roku 866, keď obaja museli odísť do Ríma k pápežovi Hadriánovi III.

V Ríme mali svätí bratia vybaviť predovšetkým tri záležitosti:

- potvrdiť slovanskú reč v liturgii rímskeho obradu;
- vysvätiť slovanských učeníkov na diakonov a knazov;
- zriadiť Veľkú Moravu za samostatnú hierarchickú jednotku, podliehajúcu priamo pápežovi.

Bolo to na Vianoce roku 867. Pre Slovanov to bol veľký den.

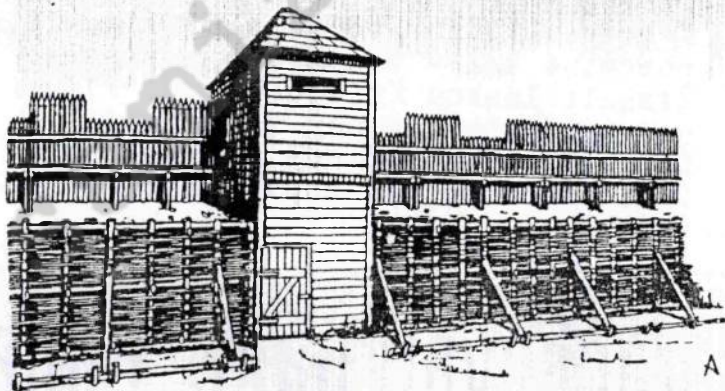
Kým sa tieto veci vybavovali, Konštantín ťažko ochorel. Vstúpil do rehole a prijal meno Cyril. Krátko nato, 14. februára 869 v Ríme zomrel.

Po jeho smrti sa Metod stáva arcibiskupom pre Veľkú Moravu. Cestou z Ríma však nemeckí biskupi Metoda zajali a postavili ho pred súd ako votrelca, účinkujúceho na území, patriacom nemeckým biskupom. Odsúdili ho a

poslali do väzenia, kde sedel 3 roky. Až na zákrok nového pápeža, Jána VIII., ho prepustili.

V roku 873 sa Metod vrátil na Moravu. No tu už vládol Svätopluk, ktorý aj keď spočiatku súhlasil s učením Metoda, neskôr začal proti nemu brojiť. Na jeho zákrok nemeckí knazi na čele s Vichingom obžalovali Metoda v Ríme, že učí v staroslovienskom jazyku. A tak znova musel do Ríma. Tam ho síce zo žaloby ospravedlnili, ale na Svätoplukovu žiadosť vysvätili za biskupa do Nitry Vichinga. Metod sa ešte vrátil na Veľkú Moravu, ale mal veľké ťažkosti. Zomrel 6. apríla 885.

Svätí Cyril a Metod patria medzi najväčších misionárov kresťanstva. Ich činnosť priamo alebo nepriamo zasiahla celú Európu. Preto ich pápež Ján Pavol II. 31. decembra 1980 vyhlásil popri sv. Benediktovi za spolupatronov Európy.

Dedičstvo otcov

Bože, čos' ráčil už pred tisíc rokmi
rozsvietiť otcom viery svetlo blahé,
ktorý si riadil apoštolov kroky
z Východu v naše rodné kraje drahé.
K Tebe hlas prosby z tejto vlasti vanie:
Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!

Na Velehrade bratia zo Solúna
Cyril a Metod kázali nám spásu,
do Cirkvi vzali posvätného lona,
učili národ poznať čností krásu.
Od doby tej nám svetlo viery planie:
Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!

V jazyku rodnom božie služby zneli,
posvätné knihy v nom nám napísali.
Získali láskou Kristu národ celý,
naveky život tak nám zachovali.
Dakovať za to rod náš neprestane:
Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!

zachovaj nám, Pane!

Vieru, ktorú nám priniesli svätí Cyril a Metod, si náš národ a celý kresťanský svet uchoval až do dnešných dní. Nie je teda pravdou to, čo sa nám snažia nahovoriť mnohí okolo nás: "Kresťanstvo zanikne!" alebo "Boh neexistuje, veda to dokázala!" Prírodné vedy nielenže niečo také nedokázali / ani dokázať nemôžu a nechcú/, ale aj samotní prírodovedci sa priznávajú k viere v Boha. Presvedčia vás o tom nasledujúce výroky slávnych vedcov.

- Koho by sa nezmocnil obdiv voči všemohúcemu Tvorcovi, keď pozoruje a zamýšľa sa nad obdivuhodným poriadkom vo vesmíre, pochádzajúcim od Božej múdrosti.

Mikuláš Koperník

- Nikdy som nepopieral jestvovanie Boha. Som presvedčený, že vývojovú teóriu možno plne zladit' s vierou v Boha. Je nemožné dokázať a pochopiť, že veľkolepý a nad všetku mieru nádherne vesmír, a tak isto aj človek, povstali iba náhodou. Toto považujem za hlavný dôkaz jestvovania Boha.

Charles Darwin

- Mám neobyčajnú úctu a obdiv voči každému inžinierovi, najmä voči najväčšiemu z nich - - Boru.

Thomas Alva Edison

- Moje štúdiá a výskumy ma priviedli k tomu, že mám skoro takú vieru ako bretonsky sedliak. Ale som istý, že keby som ešte viac študoval a skúmal, mal by som vieru bretonskej sedliacky.

Louis Pasteur

• Každý hlboký prírodovedec musí mať určitý náboženský cit, lebo si nemôže predstaviť, že on prvý myslel na neobyčajné spojitosti, ktoré zistil v prírode. V nepochopiteľnom vesmíre prejavuje sa bezhraničný povedomý rozum.

Dost rozšírená mienka, že som ateistom, sa zakladá na veľkom omyle. Kto to vyčítal z mojich teórií, nepochopil z nich vôbec nič!

Albert Einstein

• Viera tvrdí, čo zmysly nevnímajú, ale ne-
tvrdí opak toho, čo zmysly vnímajú: stojí nad
nimi, ale nie proti nim.

Blaise Pascal

• Nádherný poriadok a súlad vesmíru mohol
vzniknúť iba podľa plánu vševediacej a vše-
mohúcej Bytosti. Toto je môj posledný a naj-
vyšší poznatok.

Isaac Newton

• Základné pravdy viery som podrobil dôklad-
nému štúdiu. Došiel som tak k dôkazom, ktoré
náboženstvo robia vieryhodným aj prírodoved-
covi. Daj, Bože, aby toto moje vyznanie pri-
nieslo bohaté ovocie!

Alessandro Volta

• Hrdo vyhlasujem, že som veriaci. Verím v
silu modlitby. Neverím iba ako veriaci kato-
lík, ale aj ako učeneč.

Guglielmo Marconi

Tolko príklad viery veľkých mužov vedy
minulosti i súčasnosti. Teraz však sústredme
pozornosť na príklad najväčšej ľudskej viery,
viery ženy, ktorou dokázala spojiť zem s ne-
bom. Tou ženou je Panna Mária.

Panna Mária a my

Celá Cirkev vyznáva, že je len jeden Boh. Boh, ktorý miluje ľudí, ktorí ich stvoril a obdaril blaženosťou. Stali sa jeho deťmi. Človek však dlho nevytrval v priateľstve s Bohom. Ťažkým hriechom urazil Pána Boha a stratil jeho priazeň. Urážka bola také veľká, že len jediná Bytosť mohla znovu získať ľuďom priateľstvo Božie. Bytosť, ktorá by vykonala skutok nekonečnej cary. Vy už viete, že tou Bytosťou je náš Pán Ježiš Kristus. On je praví Boh a praví človek. Jemu sa klaníme. Panna Mária je len stvorenie Božie, ale svojou vznešenosťou, láskou a priateľskou milosťou ďaleko prevyšuje všetky stvorené bytosti, aj anjelov. Neklaníme sa jej, ale si ju uctieваме, pretože dokázala vo svojom živote obdivuhodne spolupracovať s Božou milosťou. Počúvala na každý pokyn Svätého Ducha a so svojím Synom Ježišom Kristom mala účasť na tom, že sme sa mohli znova stať Božími deťmi. Panna Mária stále spolupracuje so svojím Synom na záchrane ľudstva. Dôkazom toho sú jej zjavenia po celom svete a jej skutočne materské výzvy k pokániu. Učíme sa od nej, lebo je náš blízko a modlíme sa k nej, lebo je najbližšie k Bohu. Na tomto stojí naša viera v Pannu Máriu.

Viera v Pannu Máriu

Niektorí povedia, že Panna Mária to mala ľahké. No ak sa trošku nad vecou zamyslíme,

zistíme, že jej život je podrobený tvrdým skúškam viery.

Už pri zvestovaní mohla pochybovať o Božom poslanstve s tak vznešeným poslaním. Veď bola skromným nazaretským dievčaťom. Po počatí mohla byť plná strachu pred ukamenovaním, ak ju Jozef neprišme. Po narodení Pána Ježiša vidí, že sa jej narodilo obyčajné dieťa, nijako sa nelíšiacie od ostatných detí, tak ako sa na pohľad nelíši premenená hostia od nepremenenej. Mohla nedôverovať svätému Jozefovi, keď ju o polnoci budí a vyzýva, aby vstala a pripravila seba i dieťa na dalekú cestu do Egypta. Mohla pochybovať počas dlhých rokov všedného života v Nazarete. Mohla stratiť dôveru, keď ju Pán Ježiš oslovuje na svadbe v Káne Galilejskej: "Žena, čo nás do toho, že nemajú vína? Ešte neprišla moja hodina." A predsa hovorí poslušne: "Čokoľvek vám povie, urobte!" a čo povedať o nej v čase Ježišovho utrpenia? Co jeho život a potupná smrť; nezdali sa všetkým akoby krachom? Apoštoli sa rozutekali, len ona s Jánom ostala pod krížom. Videla prebodnuté srdce svojho Syna a držala jeho mŕtve telo v náručí. Ešte aj po zmŕtvychvstaní Pána Ježiša jej viera bola podrobená skúške. Nemáme zaznačené vo svätom Písme, že sa jej Pán Ježiš zjavil. Vieme len, že sa zjavoval Dvanástim a ďalším učeníkom. Možno, že ju Pán Boh chcel urobiť účastnou vrcholného prejavu viery: "Blahoslavení, čo nevideli a uverili!" "Kto ešte po tomto všetkom môže povedať, že to mala ona ľahké? Nie! Napriek všetkým týmto prekážkam Panna Mária verí. Verí bez pochybovania, úplne. Aj v tomto je jej veľkosť. Nikto ju tu nemôže prevýšiť. Máriina viera je aj pre nás pevná kotva, ku ktorej sa môžeme kedykoľvek pripútať. Máriina viera je súhlas s Božou vôľou, ktorý urobila svojim "Fiat!" /"Stan sa!" / a ostala mu verná až do konca.

Naša viera

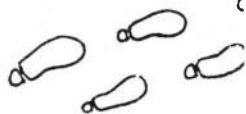
Takto životné postoj máme mať aj my. Všetkých Herodiosov, všetky úteky do Egypta, všetky Veľké piatky, ťažkosti a neúspechy v škole či medzi kamarátmi máme s Pannou Máriou považovať za krátku epizódu k nášmu dobru. Veď pebože večné!

Jedno je isté. Tým, ktorí s Pannou Máriou pevne veria, sa všetko skončí veľkonočným víťazstvom. Dovedzme všetci Panne Márii srdečné "dukuden!" za tento obdivuhodný príklad viery a prosme ju, aby sme si na jej príhovor svoju vieru zachovali a podľa nej žili.

"Blažená, ktorá si uverila, že sa ti splní,
čo ti zvestoval Pán!"

Lk 1,45

KROKY MLADOSTI

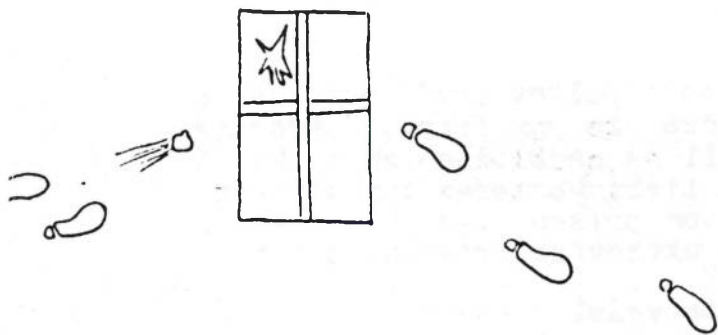

Bolo krátko po poludní. Žiarivé slnko sa syžne kotúľalo po oblohe a svojím jasom zapínalo celú krajinu. Svet mal sýte farby a mne sa zdalo, že všetko dookola betérsky kričí: Radost' je žiť! Radost' je žiť!

"Veru", pomyslel som si, "škoda len tak premárniť taký krásny čas. Zabehnem po chlapcov, aby sme sa radovali spoločne. Veď viac chlapcov - viac radosti."

Zamieril som si to cez opustenú záhradu na okraji mesta. Bolo tu zopár malých domcov. Aj keď toto miesto bolo pusté, vždy som tadiaľto chodieval.

Na chodníku ležal kameň. "Ešte si niekto rozbiže makovicu; radšej ho odkopnem", pomyslel som si, keď vtom... Rýchlo som sa pritisol ku kmenu blízkej jablone. Ani som nedýchal. Vedel som, že prudký pohyb by ma prezradil. A už aj boli tu: traja asi pätnásťroční chlapci, z ktorých veru nežiarilo nič dobré. Opatrne sa pootzerali dookola, zdvihli zo zeme kamene, urobili zopár bleskových pohybov smerom k osamelej chalúpke a o chvíľu bolo počuť rinčanie rozbitých okených tabulí. Toto všetko sa udialo tak rýchlo, že som nestačil zakročiť. Chlapci zmizli smerom k východu zo záhrady a z domca sa ozval škreklavý hlas stareny, ktorá spemätajúc sa zo šoku, začala volať o pomoc.

"Toto teda nemali urobiť", prebleslo mi myslou. "To sa musí napraviť! Dolapím ich a privediem naspäť."

Prudko som sa za nimi rozbehol. No tí traja boli už na konci ulice a pomaly sa zaplietali medzi ľuďmi.

"Ušli mi", povedal som si v duchu, ale čosi ma tlačilo pokračovať v prenasledovaní. Príbehol som na miesto, kde som ich videl naposledy a... a naozaj: niekoľko metrov pred sebou som ich zazrel vchádzať do obchodu s obuvou.

"Výborne, vtáčkovia, vleteli ste rovno do kľetky", zaradoval som sa. Nevedeli, že som ich videl pri číne, a to bola moja výhoda. No potreboval som ich dostať niekde bokom od ľudí, kde by som sa s nimi mohol porozprávať... Vyšiel z obchodu a sadli si na lavičku v parku.

"Teraz je tá vhodná chvíľa", pomyslel som si. Už som sa zamieril k nim, keď tu zrazu:

- Ahoj! Čo tu robíš? - oslovil ma známy, ktorý sa objavil ani neviem odkiaľ. Prehodil som s ním zopár viet a rozlúčili sme sa.

Moji chlápki medzitým opustili park a ja som stihol zazrieť, ako nasadajú na autobus.

Netrpezlivo som nastúpil na prvý autobus a začala sa neháňka ako vo filme. Našťastie tí traja vystúpili na najbližšej zastávke. A tak som vystúpil tiež. No teraz som už neváhal. Vystrúhal som prísnu tvár a jedného z nich som pohybom ukazovávka privolať k sebe.

- Ako sa voláš?

- Jaro Kozák - odpovedal prekvapený chlapec.

- A vy? - opýtal som sa ďalších dvoch, ktorí prišli za svojím kamarátom.

Chlapci sa predstavili.

- Na akú školu chodíte? - pokračoval som vo výsluchu.

Všetci, nič netušiac, odpovedali na moju otázku.

- Nuž tak, aby ste vedeli, viem všetko, čo ste povystrájali. Ze sa nehanbíte rozbiť starým ľuďom okná! Patrí sa to?!

Chlapci stáli ako obarení. Ich zločin bol odhalený. Bokom pozerali, ako zmiznúť, no ja som ich predstihol:

- Darmo by ste utekali. Viem predsa vaše mená!

Až teraz si uvedomili, že sú v pasci.

- Vyberte si: ideme k žandárom, za riaditeľom školy alebo k starene a dáme všetko do poriadku.

- K starene - znela odpoveď.

Úprimne povedané, bolo mi tých chudákov ľúto. Sotva dostali v rodine dobrú výchovu. Pripomínali mi ovce bez pastiera. Cítil som, že tu treba výchovne zapôsobiť, a preto sme išli - rovno k starene.

- Do kostola chodíte? - opýtal som sa ich cestou, teraz už priateľsky,

- Nie - odpovedal prvý,

- Ale na pripíranie som už bol - ozval sa ďalší.

- Ja vôbec - pridal sa tretí.

- To je škoda, chlapeci. Keby ste verili v Ježiša Krista, istotne by ste také niečo neurobili.

- A vy veríte? - opýtali sa oni mňa.

- Prevdľa. A práve preto, že verím, chcem pomôcť starane i vám, aby ste to už viacokrát neurobili.

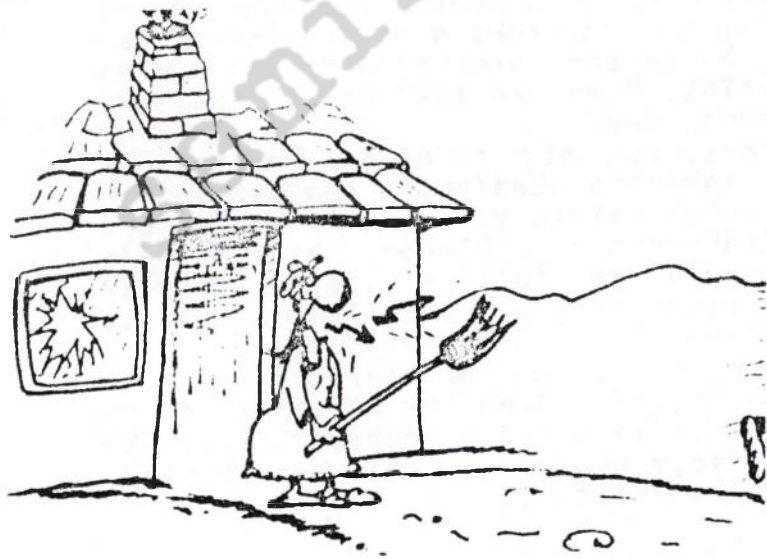
Takto rozprávač došiel smekmalej chaluške v opustenej zobraze. Keď sme začuli jeho vysoký škreklavý hlas, odrazu nás všetkých opustila odvaha.

- Zlozedei, vrabovia! Pomôôôc, ľudia, rata! Už sa tu zas. Pôôôciu, susedia...rýchlo, pomôôôc!!!

- Kto rázne? - pýtam sa chlapcov potichu. Pôôôci toho nadrenšieho. Ten nesmelo začal:

- Teta, my sme vám rozbili okno. Ale chceme ho dať do poriadku. Prepáňte nám to, už to viac neurobíme...

- Ja vám ľem, darcôoci - prerušila ho starane. Tu ciklaľsi vytiahla tetlu a začala mlátiť okolo seba blava-neblava, a to aj po mne! Rozutekali sme sa, ako keď strelí medzai vrabcov.

- Pani - ujal som sa slovo - chlanci urobili chybu a chci ju napraviť. Rozhodli sa, že okno dajú do poriadku, ak im to vy odpustíte.

- A vy ste kto? Aj vy ste hádzal? - obrátila sa starena prísne na mňa.

- Nie, ale chcem vám pomôcť. Chcem, aby zvíťazila pravda.

- To som rada. Skoňte rýchlo po žandárov.

- Nie, pani. Dal som im slovo, že keď vec napravím, nikto sa nič nedozvie. A slovo dodržím!

V tej chvíli sa na mňa chlanci vďačne pozreli a ja som z ich pohľadov vyčítal, že konečne pochopili, čo je čestnosť a pevné slovo.

- Nuž, Jaro, rýchlo zabehni ku sklenárovi - rozkázal som chlapcovi a podal som mu rúr, v ktorom bola tá "díera do vesmíru". Prítom som nan novzбудivo žmurkol. Jaro ochotne splnil príkaz, lebo videl, že som im nechcel zle. O chvíľu bol naspäť aj s opraveným oknom.

- Fajn, a teraz mi všetci traja sľúbte, že niečo podobné už viac neurobíte. Ďaku na to!

Podali sme si ruky a priateľsky sme sa rozišli. No ja som ešte hodnú chvíľu o všetkom premýšľal. Veru, za takú krátku časť toľko dobrodružstiev!

Uvedomil som si, že aj don Bosco začínal medzi takímito mladíkmi a že dnešná doba veľmi potrebuje vieru v Pána Ježiša. Veď ona je tým drahocenným pokladom, ktorý dokáže zmeniť človeka a zo zločinca vyformovať svätca. Kto verí v Ježiša Krista a podľa tejto viery aj žije, je najšťastnejší človek.

Áno, priateľ, ak máš vieru, máš v sebe zdroj radosti, máš dôvod byť neustále šťastný a veselý. Život môžeš prežívať ako veľké dobrodružstvo, v ktorom sa ti nič nemôže stať, lebo kráčaš s Ježišom.

Tak teda vykroč, Jožko, Janko, Peter. Aj teba Pán pozýva žiť život viery, život, keď je srdce stále preplnené láskou, ktorá vystrekuje ako ohnostrož, ako iskry zo svätogjénskej vatre. Tieto iskierky sú nato, aby zapalovali srdcia tvojich kamarátov. Pretože aj oni chcú byť šťastní. Chcú poznať to tiché večerné šťastie, keď sa ukladáš na odpočinok, spokojný so životom, pretože vieš, že Ježiš je pri tebe.

Š K R I A T K O V I N

- Otravovňa televíznych prijímačov.
- Správa od nášho vyspaného redaktora.
- Pustili sa do preblbovania svojich znalostí.
- Zdrví Ťa Tvoj priateľ Mišo.
- Riediteľ vinárskych závodov.
- A teraz nasleduje chudobná relácia.
- Aby ste nenachladli, prežujte si topánky.
- Váš magnetofón rýchlo odpravíme.
- Dobrý pen prajem!
- Pakujem!
- Sídlisko je dokončené. Už v tomto týždni sa budú prví obyvatelia sťažovať.

Chlapci,
aj dnes som pre vás pripravil
dve nové hry, ktoré sa môžete zahrať s kama-
rátmi. Verím, že vám prinesú veľa radosti.

S L E P E C

Hrá sa na malom ihrisku. Jednému hráčovi zaviažeme oči a dozadu na opasok mu priviažeme píšťalku tak, aby mu visela asi do výšky kolien. Ostatní hráči sa k "slepému" opatrne približujú a snažia sa vo vhodnej chvíli na píšťalke zapísať. Kto je pri takomto pokuse chytený dotykom, stáva sa "slepcom".

Úloha "slepého" vyžaduje určitú hráčsku inteligenciu. Ak by sa stále oháňal, znemožnil by ostatným hráčom akýkoľvek pokus o zapísknutie. Treba preto, aby sa spoliehal skôr na svoj sluch a nečakanými obratmi sťažil družine úlohu.

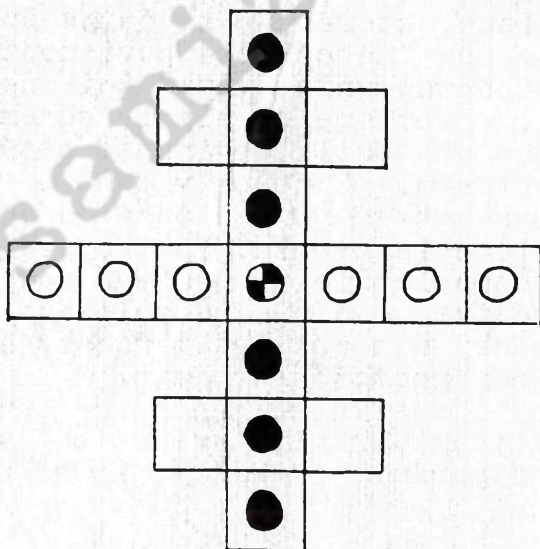
R Ö N T G E N O V É O Č I

K užšej strane stola dáme stoličku a na ňu položíme papierovú krabicu alebo hliníkovú misku. Hráč sa postaví na opačnú stranu stola a postupne kotúľa po doske stola 25 guľiek tak, aby padali do krabice. Na cieľ nevidí, úspešnosť svojich pokusov posudzuje iba podľa zvuku. Vyhráva ten, kto trafí do krabice najviac guľiek.

Krabicu nedávame tesne za okraj stola, ale trochu ďalej, aby úspech pokusu závisel aj od prudkosti, s akou je guľička kotúľaná.

Archeológovia objavili v džungli na polostrove Yucatan staré meyské sídlisko. Bolo to pravdepodobne zhromaždisko zajatcov, ktorých Mayovia privádzali z výprav proti susedným kmeňom. Zajatci zvyčajne prišli o život vinou meyského knaza - skončili ako obeť bohom. Večer pred krvavým obradom knaz vraj zaviedol zajatca do malej miestnosti vedľa chrámu, kde bol na dlažbe obrazec trojramenného kríža, rozčlenený na 17 štvorcových polí. Na strednom poli ležal zlatý disk, na šiestich vodorovných poliach 6 červených a na šiestich zvislých poliach 6 modrých diskov. Zajatcovou úlohou bolo premiestniť červené disky na miesto modrých a modré na miesto červených, pričom disky mohol posúvať len o 1 pole, nie preskakovať! Zlatý disk musel po výmene zostať v strede. Túto úlohu mal zajatec splniť skôr, než bežec 10-krát obehne pyramídu. Ak sa mu to podarilo, zachránil si život. Podarí sa vám splniť úlohu do 5 minút?

Cesta k svätosti

Ahoj kamarát!

Od nášho posledného stretnutia prešla už dost dlhá doba a ty si už iste zabudol, o čom sme spolu hovorili. Že nie?! To som skutočne rád. A vyskúšal si aj recept, ktorý som ti posledne poradil? Ak si už nespomínaš, pokiaľ až sme sa na našej ceste za svätosťou dostali, dovoľ mi pripomenúť aspoň to hlavné.

Hovorili sme o povinnostiach. O tom, že nikto sa im nemôže úplne vyhnúť. A povedali sme si, že ochotné plnenie povinností je výbornou pomôckou pre upevňovanie vôle, pramen radosti a spokojnosti v živote a súčasne i zdroj milostí pre seba i iných.

Dnes by som chcel začať ďalšiu, trochu dlhšiu tému. Chcel by som sa s tebou porozprávať o veciach, ktoré sa zvyčajne označujú spoločným menom "náboženské povinnosti". Nesympatické pomenovanie, však? Ani mne sa vôbec nepáči. A hoci sme si minule pojem povinnosti trochu objasnili, povinnosť ostáva vždy čímsi nanúteným. V našom vzťahu k Bohu by však nemalo mať miesto žiadne donucovanie, žiadne dotlačenie zvonku. Všetko, čo nám pomáha Pána Boha lepšie poznať a dostávať sa do spoločenstva s Ním, by mali byť pre nás vzácne pomôcky a prostriedky duchovného rastu, a nie povinnosti!

Do spoločenstva s Pánom sme sa dostali prostredníctvom Cirkvi, prijatím sviatosti krstu. Boh odstránil prekážky, ktoré sme zde-

dili po našich predkoch a prijal nás za svoje deti. Začlenil nás do spoločenstva ostatných pokrstených, t.j. do Cirkvi, a dal nám prísľub, že skrze nu sa postará o všetko, čo potrebujeme, aby sme mohli prežiť šťastný život tu na zemi a pripravili sa na stretnutie s Ním.

Z tejto skutočnosti vyplýva celý rad vecí, ktoré aj teba odlišujú od tvojich neveriacich spolužiakov a kamarátov. Kým si bol malý, boli to najmä rodičia, ktorí ti pomáhali vytvoriť si vzťah k Pánu Bohu. Vhodnými, alebo možno i menej vhodnými prostriedkami ťa učili vidieť okolo seba stopy Božej prítomnosti, rozprávať sa s Ním. Privykali ťa zúčastňovať sa na bohoslužbách a viedli ťa k zmýšľaniu a konaniu podľa Božích príkazov. Aspon v dobrých kresťanských rodinách tomu tak bolo i je.

Od detstva sa však v tvojom živote veľa zmenilo. Mnohému už rozumieš lepšie ako rodičia. Zoznamuješ sa s kamarátmi, ktorí "nemusia" chodiť do kostola, ktorí si žijú voľnejšie a akosi spokojnejšie než ty. A keď sa

k tomu pridá vplyv školy, rozhlasu a televízie, možno sa cítiš trochu zaskočený. Ako to vlastne je? Musím chodiť do kostola ešte i teraz, keď som veľký, keď tolčí tam nechodia? A treba sa modliť? Ved' tolčí sa prestali a zdá sa, že im nič nechýba?!

Nejedného chlapca trápia takéto alebo podobné otázky. Mnohí sa hanbia o tom hovoriť, alebo i keď sa spýtajú, nedostanú od dospelých uspokojivú odpoveď. A tak vznikajú domáce napätia a spory. Dospelí nútia mladých zachovávať všetko tak, ako to robili oni, keď boli malí - a mladí sa búria. Hundrú potichu alebo i nahlas, chodia poza kostol a vyhýbajú sa všetkým "náboženským povinnostiam".

Verím, že u vás tomu tak nie je. Ale iste máš i takých kamarátov, kde tento proces práve začína, alebo možno už aj skončil. Tak ako zvyčajne končíeva: rodičia rezignovali a chlapec sa vydáva na nové chodničky...

Co tu robiť? Ako týmto chlapcom pomôcť dostať sa znova na správnu cestu? Ako sa poistiť, aby sa čosi také nestalo s tebou alebo s niektorým tvojím priateľom?

To, že niekto prestane užívať prostriedky kresťanskej dokonalosti, býva väčšinou už iba dôsledok, vonkajší prejav inej, oveľa vážnejšej skutočnosti. Touto skutočnosťou je oslabenie alebo i úplná strata viery. Kto neverí v Božiu prítomnosť vo svojom živote, kto neverí, že Boh ho miluje, pre toho sa postupne všetky náboženské povinnosti stávajú iba nepríjemnou príťažou, zbytočnosťou.

Preto skôr, než začneme hovoriť o prostriedkoch kresťanskej dokonalosti, treba sa ti zamyslieť nad tým, aká je tvoja viera. Či je skutočne živá i dosť pevná.

Ako si si istotne všimol, celé toto číslo Svetla je venované tejto základnej čnosti. Malo by ti pomôcť pochopiť, že viera

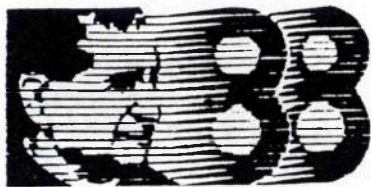
je veľký dar, ktorý si dostal. Že ona neodporuje rozumovému poznávaniu, ale ho dopĺňa a umocňuje - tak, ako o tom svedčia najväčší vedci minulosti i súčasnosti. A dôležité je najmä usilovať sa, aby tvoja viera stále narastala. Lebo s vierou je to tak: ak nerastie, potom chradne, odumiera.

Chcel by si vedieť, čo máš robiť, aby tvoja viera rástla? Nie je to nič zložité. Viera je dar Boha daný človeku. A Boh sám ju rozmnožuje v srdciach tých, ktorí o to prosia a ktorí sa aj usilujú podľa nej žiť. Prakticky to znamená toľko, že máš v modlitbe často prosiť o dar väčšej viery. A máš sa aj usilovať žiť, konať skutky podľa stupňa viery, na akom sa nachádzaš. Ak toto budeš robiť, tvoja viera bude stále narastať. A prostriedky kresťanského rastu ti budú radosťnými stretnutiami s Pánom a vôbec ich nebudeš cítiť ako ťarchu.

Pri najbližšom stretnutí začneme podrobnejšie rozoberať jednotlivé prostriedky kresťanskej dokonalosti. Pouvažuj zatiaľ, aká je tvoja viera. Ak cítiš, že by mala trošku poďrásť, zabojuj tak, ako je to uvedené vyššie. Som presvedčený, že v krátkom čase uvidíš pokrok.

Hoci svätosť je len jedna, cesty k nej sú rôzne. Dá sa povedať, že každý svätý mal tú svoju, po ktorej došiel až k dokonalosti života. Sv. František Assiský cestu chudoby, sv. Terezka Ježiškova cestu pokory a božej detinskosti, sv. Vincent z Pauly cestu služby chýrým. A akou cestou kráčal svätý Ján Bosco? On sa stal svätým tým, že privádzal k svätosti svojich chlapcov. Ako to robil? To sa dozvieš z nášho nového príspevku.

PREVENTÍVNY SYSTÉM

Drahí chlapci!

Zaiste poznáte význam skratky SOS. Sú to začiatkové písmená anglických slov "Save Our Souls", čo znamená "zachráňte naše duše". Tento signál vysielala posádka lode alebo lietadla v prípade vrcholného nebezpečenstva.

Možno aj ty vysieláš do éteru tento signál, keď otec vyťahuje remen, aby ním napravil tvoj morálny profil. Opíše ním široký okruh a... a pocítiš účinok výchovnej metódy. Tento systém výchovy sa volá "represívny", lebo výchovný zásah na dieťa sa uplatňuje až "po čine". /Väčšinou ide o potrestanie priestupku./

Svätý don Bosco, veľký vychovávateľ mladíkov, však vychovával celkom ináč. Nie bitkou, palicou, zákazmi alebo tvrdou rukou bez lásky. On dobrotou a láskavosťou predchádzal konanie svojich chovancov, aby tak zabránil zlu, ktoré by ich mohlo postihnúť. Tento výchovný systém sa volá "preventívny". A keďže prežívame rok don Bosca, rok mladých, chceli by sme si bližšie všimnúť jeho systém výchovy, aby sme sa od neho niečo naučili a pomohli našim kamarátom spasť si duše.

Základom preventívneho systému sú:

- rozum
- náboženstvo
- láskavosť

Dnes si viac všimneme prvý z nich - rozum

Na úvod mi dovoľ položiť ti jednu otázku: Je rozdiel medzi slovami 'rozumný' a 'učený'? Áno, máš pravdu, je. A veľký, pretože niekto môže byť učený, môže mať tituly pred menom i za menom, ale ešte nemusí konať rozumne. Na druhej strane môže sa stať, že niekde na "zapaďákov" sa stretneš s človekom, ktorý skončil len pár "ľudových", ale pritom z neho žiari životná múdrosť. Je múdry, pretože žije podľa Božej vôle. Pochopil si? Verím, že áno.

To, čo sme tu povedali, ti osvetlí nasledujúci rozhovor dvoch kamarátov.

- Zdravím ťa, Jožko! Ako sa máš? Si nejaký nesvoj, Trápi ťa niečo?

- Veď vieš, ten môj starý problém. Zase došlo k napätiu medzi mnou a otcom. A nemať dobré nohy, bol by som utržil nejaké to za- ucho. Už ma to prestáva baviť. Len čakám, kedy sa vyučím, a potom odídem z domu, že už ma nikdy viac neuvidia.

- Len nebuď taký unáhlený a nerob skore uzávěry. Možno sa ešte všetko zmení na dobré.

- To asi ťažko, pokiaľ ja poznám svojho otca. Je fakt, že som z toho smutný, znechutený. Čokoľvek poviem, s ničím nesúhlasí, vždy musí mať pravdu on. Nedopustí ani najmenší dialóg a neznesie odlišnú mienku od svojej. Keď poviem svoj názor, vždy ma zho- dí a zosmiešni. Ironizuje ma a nadáva mi do hlupákov a sopliakov. Frosím ťa, porad mi, čo mám robiť? Ako to ty robíš? Vidím, že si vždy veselý, spokojný a šťastný.

- Chválabohu, ja si s otcom veľmi dobre rozumiem. Dá sa povedať, že sme priatelia. To

vlastne ani nie je moja zásluha. To je jeho dielo. Musím ti povedať, že už dlho sa o to snaží, Predovšetkým má so mnou vždy veľkú trpezlivosť. Bol by ochotný, ak by to bolo potrebné, rozumnými argumentami potvrdzovať, prečo je to alebo ono správne alebo nesprávne. Niekedy som presvedčený, že mám pravdu. No on mi nejakým príkladom, podobenstvom dokáže, že pravda je iná. Ak sú dôkazy jasné a presvedčivé, neostáva mi nič iné, ako ustúpiť a osvojiť si ten správny názor. Niekedy sa on sám pýta na môj názor.

- Hádam nechceš povedať, že prv, než niečo rozkáže, opýta sa ťa, či to môžeš urobiť?!

- Presne tak! Čo odo mňa žiada, je rozumné a ja to tiež tak poznávam.

- Nevieť si vysvetliť fakt, že v jednej rodine je to tak, a v druhej úplne naopak.

- To ani ja neviem. Viem však, že moji rodičia sú múdri ľudia. A až raz budem otcom a budem mať rodinu, chcem to tiež tak robiť ako oni. Pozri, oni sú jednoduchí ľudia, nemajú ktovieaké vzdelanie, ale študujú. Aj minule som objavil na otcovom stolíku knihy s výchovnou tematikou ako So srdcom na dlani, Nebojte sa života, Nestačí ich milovať a nejaké kazety o výchove. Nedávno tiež absolvovali cyklus prednášok pod názvom 'Don Bosco vám radí toto'. Radia sa spoločne s mamou, ako na nás, aby nás čo najlepšie vychovali. Myslím, že má v tom prsty aj pán farár, lebo k nemu chodia občas na rady so svojimi problémami. A mám silné podozrenie, že tam riešia aj problémy našej výchovy.

- Vieš čo, Janko, nemohol by si povedať otcovi, aby si pohovoril o týchto veciach s mojím otcom? Možno ešte nie je neskoro a dalo by sa tu niečo urobiť. Vieš, nemyslím to v zlom, ale trochu ti závidím.

- To ti môžem prisľúbiť. A my to podporme nejakou modlitbou.

- Vieš čo? Poprosme Pannu Máriu Pomocnicu. Viem, že jej veľmi záleží na šťastí všetkých chlapcov.

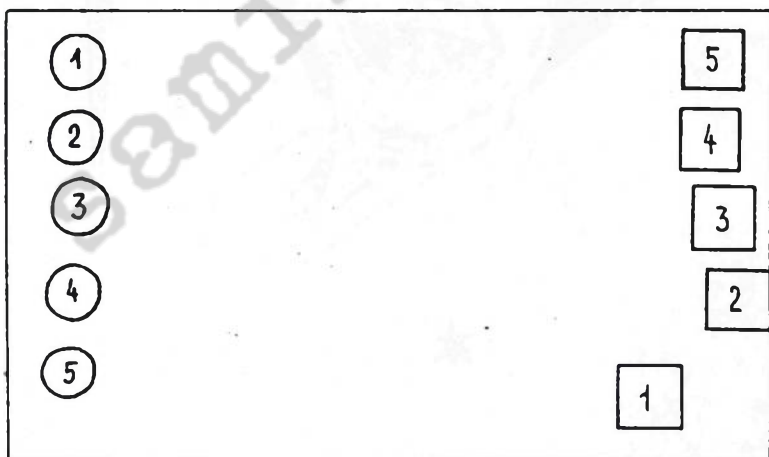
Tak čo, priateľ, pochopil si? Ak áno, potom nezalož tieto nové vedomosti do pamäti tak, ako sa knihy zakladajú do knižnice, ale snaž sa čím skôr ich použiť. Lebo len vtedy majú hodnotu, ak prinesú úrodu.

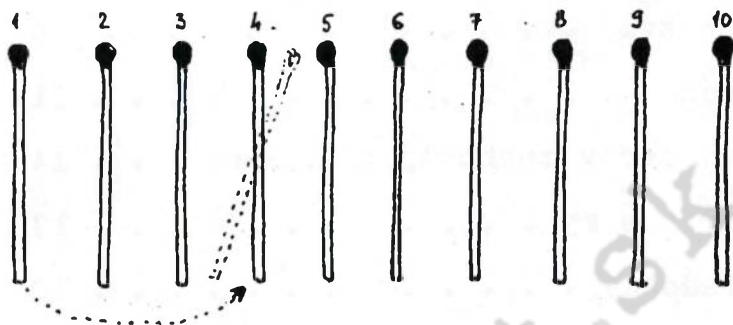
Hádanky

1. V Medvedej doline žilo 5 medveďov. Boli to starí, nevrlí samotári, jeden druhému sa vyhýbali. Keď sa v zime pri oteplení prebudili, vyšli zo svojich brlohov a na západnom úbočí doliny hľadali dačo na zjedenie. Potom sa vracali späť, aby pokračovali v zimnom spánku. Každý šiel vlastnou cestou a kráčal po snehu tak, aby sa jeho stopy ani raz ne - prekrížili so stopami ostatných 4 medveďov.

Kružky na obrázku predstavujú medveďe a štvorčeky ich brlohov. Medveďovi č.1 patrí brloh č.1, medveďovi č.2 brloh č.2 atď. Podarí sa ti spojiť kružky a štvorčeky piatimi čiarami, ktoré sa nikde nekrížia, navzájom nesplývajú, neprekráčujú hranice územia, ani neprechádzajú brlohmi?

2. Z 10 zápaliiek uložených vedľa seba treba vytvoriť 5 krížov. Zápalky možno prekladať v oboch smeroch, avšak vždy iba cez 2 susedné. Kríž tiež počítame za 2 zápalky!

3. Otec mal štyroch synov. Po smrti im zanechal záhradu v tvare štvorca. Synovia si ju chceli rozdeliť, a preto prišli k notárovi. No tu sa dozvedeli, že otec $\frac{1}{4}$ záhrady už predal. Synovia si začali lámať hlavu, ako si záhradu rozdelia na 4 rovnaké diely nielen veľkosťou, ale aj tvarom. Viete im poradiť?

